

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Voorzitter Tweede Kamer

Datum
Betreft GBA-fraude en toeslagen

Geachte voorzitter,

In de regeling van werkzaamheden van donderdag 25 april 2013 heeft uw Kamer het kabinet om een feitenrelaas gevraagd wie van het kabinet wanneer wat wist rondom de fraude met toeslagen door Bulgaren. Dat verzoek willigt het kabinet in met deze brief.

Deze brief start met een beschouwing over het feitenrelaas. Daarna gaat het kabinet in op systeemfraude. *(PM: In bijlage 3 wordt een cijfermatig overzicht gegeven van de vastgestelde fraude of een verwijzing naar eerdere halfjaarsrapportages).*

Het feitenrelaas

Het door de Kamer gevraagde feitenrelaas is als bijlage 1 opgenomen bij deze brief. Uit het feitenrelaas blijkt dat RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) Rotterdam zowel via de bestaande operationele contacten als via de regionale stuurgroep RIEC de betrokken partijen, waaronder de Belastingdienst, heeft geïnformeerd over de gesignaleerde fraudepraktijken. De Belastingdienst/Toeslagen heeft waar mogelijk toeslagen gestopt. In de praktijk ontstond vervolgens een kat-en-muisspel, waarbij betrokkenen opnieuw probeerden toeslagen aan te vragen met dezelfde en nieuwe BSN's. Door de FIOD is een onderzoek gestart. Ook is de problematiek via de kanalen van de RIEC's breed onder de aandacht gebracht van gemeenten.

De in het feitenrelaas beschreven handelwijze is een voorbeeld van het succesvol signaleren en aanpakken van fraudesignalen. Het kabinet is dan ook van mening dat in deze zaak goed is gehandeld door de medewerkers die moesten handelen. Dat geldt voor de verschillende betrokken departementen en uitvoeringsorganisaties. Het optreden van de uitvoeringsorganisaties heeft geleid tot de aanhouding van twee verdachten.

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

in@minfin.nl

Ons kenmerk
DGB/ U

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

Systeemfraude

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda¹ naar uw Kamer. Daarin werd onder meer het begrip 'systeemfraude' geïntroduceerd als iedere poging tot het laten uitbetalen door de Belastingdienst van een bedrag dat is gebaseerd op onjuiste gegevens. De aanpak van (systeem)fraude is sindsdien een voortdurend punt van aandacht geweest. Ook over de aanpak van fraude door MOE-landers met betrekking tot sociale voorzieningen is uw Kamer geïnformeerd door het kabinet². In bijlage 2 treft u een overzicht van de aanpak van systeemfraude en van de aanpak van fraude door MOE-landers zoals gemeld aan uw Kamer.

De recente publiciteit rond de fraude met toeslagen door Bulgaarse criminelen bevestigt dat die aandacht terecht is. Deze zaak voldoet aan alle kenmerken van systeemfraude. Uit de uitzending van Brandpunt blijkt ook duidelijk hoe systeemfraude in zijn verschijningsvorm evolueert en steeds geraffineerdere gedaanten aanneemt. In de publiciteit kwam pijnlijk aan het licht dat GBA-fraude werd gepleegd door een Bulgaarse criminele bende om daarmee frauduleus toeslagen te bemachtigen.

Gebleken is daarmee dat een zaak die binnen het grondpatroon van systeemfraude past, toch een schok tweeweg kan brengen, omdat op zichzelf genomen stuk voor stuk bekende elementen daarin samenkomen. Het kabinet realiseert zich de onwenselijkheid van de situatie volkomen. De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. dan ook aangegeven dat dit voor hem aanleiding is de systematiek waarin geld snel wordt uitbetaald waarna in een later stadium wordt gecontroleerd, tegen het licht te houden en daarover met zijn collega's in het kabinet in overleg te treden. Het kabinet komt voor het einde van het meireces met een brief waarin over de uitkomsten van die exercitie wordt gerapporteerd.

In de Fiscale agenda constateerde het kabinet dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Tot nog toe heeft het kabinet op verzoek van en in overleg met uw Kamer steeds nauwlettend bewaakt dat de dienstverlening aan burgers zo min mogelijk in het gedrang zou komen. Zo is met uw Kamer gesproken over de wenselijkheid van uitzonderingen bij de introductie van één bankrekeningnummer voor uitbetalingen door de Belastingdienst en de recente opschorting van het besluit niet langer terugwerkende kracht toe te staan bij de aanvraag van kinderopvangtoeslag³.

De Bulgaarse fraudezaak is te kenschetsen als een bekende druppel die de emmer doet overlopen. De, mede door uw Kamer gewenste, dienstverlenende houding van de Belastingdienst (zo snel mogelijk een aanvraag voor een toeslag uitbetalen), botst met de fraudegevoeligheid van deze werkwijze. Een effectievere aanpak van systeemfraude vergt maatregelen die er toe zullen leiden dat burgers onder omstandigheden echt met een minder dienstverlenende Belastingdienst worden geconfronteerd. In de praktijk zal dit ook goedwillende burgers raken, bijvoorbeeld omdat zij als gevolg van door de Belastingdienst uitgevoerde controles langer op

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

¹ TK 2010-2011, 32 740, nr. 1

² Brieven SZW noemen

³ Kamerstukken II, 2012-2013, 31 066/ 31 322, nr. 159.

een toeslag moeten wachten. Dit betekent overigens niet dat de Belastingdienst zijn dienstverlenende houding geheel moet laten varen. Wel betekent het, dat de balans in de weging tussen dienstverlening en fraudebestrijding vaker in het voordeel van fraudebestrijding zal moeten doorslaan.

Afrondende opmerkingen

De staatssecretaris van Financiën en de minister van SZW waren niet in persoon over de specifieke GBA-fraudezaak met betrekking tot toeslagen door Bulgaren geïnformeerd. Het gaat om een vorm van identiteitsfraude, d.w.z. vrijwillig of tegen betaling afstaan van een digitale identiteit, die al langer punt van zorg is.⁴ Met een inschrijving in het GBA, ontvangt men een BSN en een DigiD en kan men bijvoorbeeld toeslagen aanvragen. Zo is het toeslagensysteem, conform de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen, ingericht. In de brede brief van het kabinet zal worden ingegaan op maatregelen in het toeslagensysteem die deze vorm van fraude verder kunnen indammen.

De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. gezegd dat hijzelf graag eerder op de hoogte was gesteld van het specifieke fenomeen dat achter de Bulgaarse fraudezaak schuil gaat. De Belastingdienst treft organisatorische maatregelen die ervoor moeten zorgen dat hij in een eerder stadium van bijzondere fraudefenomenen op de hoogte wordt gebracht.

Mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Veiligheid en Justitie en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Hoogachtend,

mr.drs. F.H.H. Weekers
De staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

Met opmerkingen ☐ : Min BZK ook niet?

⁴ Zie ook bijlage 2.

Bijlage 1 Feitenrelaas GBA-fraude met toeslagen door BulgarenDirectoraat-Generaal
Belastingdienst

Onderstaand treft u het feitenrelaas aan met betrekking tot het dossier van de GBA-fraude met toeslagen door Bulgaren. Het feitenrelaas biedt inzicht in hoe er in deze specifieke casus is gehandeld door de vele betrokken organisaties. Dit mondt uiteindelijk uit in de aanhouding van de twee verdachten op 22 april 2013. Gegeven het grote aantal betrokkenen kunnen omissies in dit feitenrelaas niet helemaal worden uitgesloten.

Ons kenmerk
DGB/ U

ALLE INFORMATIE OVER DE STRAFRECHTELIJK ONDERZOEKEN MOET NOG WORDEN BEVESTIGD DOOR HET PAG, HIERVOOR IS EEN AMBTSBERICHT OPGEVRAAGD DAT WOENSDAG 1 MEI A.S. WORDT TOEGEZONDEN

<i>jan 2012</i>	Start strafrechtelijk onderzoek CEREZO onder leiding van de officier van justitie in Rotterdam. Betreft onderzoek naar mensenhandel en anderzijds onderzoek naar Bulgaarse criminaliteit en overlast in de regio. Onderzoek CEREZO maakt onderdeel uit van de programmatische aanpak met andere samenwerkingspartners binnen het RIEC Rotterdam, onder de naam CROEZE. Tijdens het onderzoek blijkt dat verdachten, die zich eerder volgens de gedane aangifte schuldig hadden gemaakt aan mensenhandel, inmiddels op grote schaal fraude plegen en/of laten plegen. Gebleken is dat het plegen van fraude kennelijk de plaats van de (eerdere) mensenhandel heeft ingenomen en een vele malen grotere opbrengst kent.
<i>19 mrt 2012</i>	De directie Arbeidsmarktfraude (AMF, inspectie SZW) team 4 Zuid (Rotterdam- Rijnmond) neemt kennis van de mogelijke fraude met toeslagen door Bulgaren. Binnen de directie Arbeidsmarktfraude (inspectie SZW) is door team 4 Zuid (Rotterdam-Rijnmond) deelgenomen aan het RIEC.
<i>12 apr 2012</i>	De politie van Rotterdam-Rijnmond meldt mondeling de resultaten van het CEREZO-onderzoek in Rotterdam in een overleg aan de Belastingdienst/Toeslagen.
<i>vanaf apr 2012</i>	De politie van Rotterdam-Rijnmond deelt, met toestemming van de officier van justitie, informatie over georganiseerde toeslagfraude met de Belastingdienst. De zaak wordt door Belastingdienst/Toeslagen voorgelegd aan het selectieoverleg van de FIOD. Daarna wordt besloten de zaak aan de officier van justitie voor te leggen. Vervolgens wordt de FIOD opgedragen een opsporingsonderzoek te starten.
<i>25 apr 2012</i>	Het OM geeft toestemming om de gegevens uit het CEREZO-onderzoek te delen met de Belastingdienst/Toeslagen.
<i>9 mei 2012</i>	Eerste overleg Belastingdienst/Toeslagen met FIOD over deze zaak.
<i>16 mei 2012</i>	Door de Politie Rotterdam-Rijnmond, Regionale Recherche Dienst Unit Migratie Criminaliteit wordt gerapporteerd over de toeslagfraude. De modus operandi wordt gedetailleerd toegelicht. Tevens wordt het volgende vermeld: "Mede door

	het onderzoek CEREZO/CROEZE is deze vorm van fraude binnen de afdeling Toeslagen van de Belastingdienst onder de aandacht gebracht. Door deze dienst worden thans maatregelen getroffen de schade te beperken. Anders dan normaal worden 'verdachte' aanvragen nu niet achteraf, maar in een eerder stadium beoordeeld en/of afgewezen. Op dit moment worden hierdoor per week 100 tot 200 aanvragen niet betaalbaar gesteld".
21 mei 2012	Tijdens een casusoverleg van het RIEC op 21 mei 2012 is aangegeven dat het onderzoek naar de toeslagenfraude door de regiopolitie Rotterdam-Rijnmond overgedragen zou worden aan de FIOD. Door AMF team 4 is daarop geen verdere actie meer ondernomen. De minister van SZW is over deze fraude zaak niet apart geïnformeerd.
vanaf pm	Belastingdienst/Toeslagen stopt lopende toeslagen die aan deze zaak zijn gerelateerd. Omdat er sprake is van een 'kat-en-muis'-spel worden steeds nieuwe, dubieuze, aanvragen ingediend. Belastingdienst/Toeslagen heeft recentelijk nog tientallen aanvragen gestopt, voordat deze konden worden uitbetaald. Er kan echter niet voorkomen worden dat er toch toeslagen worden uitbetaald.
mei – aug 2012	Voorbereiding voor selectieoverleg (o.a. opstellen dossier).
jul 2012	Het RIEC Rotterdam levert een conceptrapportage over GBA-fraude op aan de regionale Stuurgroep RIEC. In deze stuurgroep zijn vertegenwoordigd de gemeente Rotterdam, het Openbaar Ministerie, de politie, de Belastingdienst/Rijnmond en de Arbeidsinspectie.
23 aug 2012	Selectieoverleg met FIOD. De zaak wordt door de FIOD geselecteerd voor opsporing en mogelijke vervolging. Vanaf dit moment mag over de zaak niet meer worden gecommuniceerd. Het vooronderzoek gaat in deze fase van start. Feiten en omstandigheden omtrent dit onderzoek kunnen hier niet gemeld worden omdat het een strafrechtelijk onderzoek betreft. In het algemeen vindt voorafgaand aan het formele strafrechtelijke onderzoek een grondig (voor)onderzoek plaats van alle feiten en omstandigheden met betrekking tot een aangemelde fraudezaak.
28 aug 2012	De gemeente Rotterdam informeert via een presentatie de driehoek over de geconstateerde GBA-fraude en de maatregelen die de gemeente heeft genomen.
25 sep 2012	RIEC Rotterdam informeert bij het LIEC over de gang van zaken omtrent de routing van rapporten voor bestuurlijk overleg.

Met opmerkingen

Check B/T

12 okt 2012	RIEC Rotterdam stuurt het rapport aan het LIEC.
26 okt 2012	Het LIEC reageert naar het RIEC Rotterdam met het voorstel om het thema GBA-fraude onder de aandacht te brengen van de overige RIEC's, andere gemeenten en het ministerie van BZK (in combinatie met onderwerpen over de GBA en de burgerlijke stand (verantwoordelijkheid ministerie V&J). Tevens vraagt het LIEC of het rapport GBA-fraude al is verstuurd naar de in het rapport genoemde organisaties (waaronder de ministeries van Financiën en BZK). Op deze vraag komt geen antwoord. Later wordt telefonisch afgesproken het rapport in eerste instantie vertrouwelijk te verspreiden onder de RIEC's. Er wordt voorlopig afgezien van het breed verspreiden van het rapport vanwege de gevoeligheid van het onderwerp. Er worden geen afspraken gemaakt over het verspreiden naar andere organisaties. Het RIEC-rapport wordt door het LIEC niet aan het ministerie van Financiën gezonden noch aan het ministerie van Binnenlandse zaken noch aan het ministerie van SZW.
30 okt 2012	De gemeente Rotterdam informeert de driehoek via een presentatie over de voortgang op het dossier.
21 nov 2012	Het rapport wordt door het LIEC verstuurd naar de overige RIEC's, met de vraag de kennis uit het dossier verder te verspreiden onder gemeenten en partners.
18 dec 2012	Naar aanleiding van signalen die DGvz (VenJ) hoorde van mogelijke fraude tijdens een werkbezoek aan het team arbeidsmigratie, wordt, vanwege een mogelijke relatie met de GBA, een gesprek gearrangeerd tussen Politie (Eenheid VreemdelingenPolitie), BZK, BPR, en de Belastingdienst. Tijdens het gesprek is de modus operandi van de casus in algemene zin aan de orde geweest, naast andere voorkomende vormen van onjuiste registratie (vertrokken onbekend waarheen). In het overleg worden oplossingsrichtingen benoemd en wordt vermeld dat de Belastingdienst reeds een 'piepsysteem' heeft opgesteld, waarbij bij meer aanvragen op één adres 'een lampje gaat branden'. Wel ligt er een vraag naar mogelijke versterking van de kwaliteitsagenda GBA met een awarenesstraject. Tevens worden de volgende afspraken gemaakt: 1. BPR (Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten) neemt met B&W Rotterdam contact op om de maatregelen die al in Rdam/PZR zijn ingezet en de stappen

Met opmerkingen ☐ : DGvz wil deze passage uit het feitenrelaas geschrapt hebben.

	die zijn genomen te bespreken. Uiteindelijk heeft dit gesprek niet plaatsgevonden, omdat de zaak voldoende bekend was bij de gemeente Rotterdam en de gemeente Rotterdam al maatregelen had genomen. 2. BPR neemt via een e-mailbericht contact op met de DG's van BZK en V&J om hen op de hoogte te stellen. Er volgt een nota van BPR aan BZK met de vraag of een apart awarenesstraject moet worden ingezet. 3. De Belastingdienst informeert de [] bij Financiën. De [] Belastingdienst is geïnformeerd over de problematiek omtrent de GBA-fraude en heeft een bestuurlijk overleg gearrangeerd met het ministerie van BZK en de diverse partijen die betrokken zijn bij de GBA.
18 jan 2013	Het LIEC stelt per mail voor aan RIEC Rotterdam en gemeente Rotterdam om het rapport formeel aan te bieden bij het ministerie van BZK, directie Burgerschap en Informatiebeleid. Op respectievelijk 18 januari en 21 januari gaan het RIEC en de gemeente akkoord met het aanbieden.
21 jan 2013	Het LIEC legt drie dossiers, waaronder dat over de GBA-fraude, voor aan het ministerie van BZK met het verzoek te reageren op aan de GBA-gerelateerde constatering.
25 jan 2013	De zaak wordt in het tripartiete overleg voorgelegd aan de Officier van Justitie. Besluit tot formele aanvang opsporingsonderzoek.
28 jan 2013	De driehoek in Rotterdam wordt door de gemeente over de voortgang van het dossier en de maatregelen geïnformeerd.
31 jan 2013	Overleg tussen LIEC, MinBZK en MinVenJ over een drietal dossiers met betrekking tot de GBA, waaronder het Toeslagendossier. Directe aanleiding is Roma-gerelateerde problematiek, en dat is waar het gesprek uiteindelijk over gaat. Bulgaarse toeslagfraude komt niet aan de orde.
1 en 22 feb 2013	Overleggen tussen LIEC en BZK n.a.v. de brief van 21 januari 2013. Er wordt gesproken over welke projecten en acties BZK uitvoert ten behoeve van de kwaliteitsagenda GBA en hoe dat ook op de andere bestuurlijke dossiers verbeteringen kan brengen.
7 mrt 2013	Tijdens het Periodiek Overleg BZK-Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) wordt het Rapport van het LIEC door BZK overhandigd aan NVVB met verzoek om een reactie.
14 mrt 2013	Het ministerie van BZK reageert schriftelijk aan het LIEC over de voorliggende dossiers die betrekking hebben op GBA-fraude. Vermeld wordt dat BZK gesprekken heeft gevoerd met

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

	gemeenten en de Belastingdienst, en dat de uitkomst hiervan is dat de betreffende gemeenten en Belastingdienst afspraken zullen maken teneinde dit type fraude te voorkomen.
18 mrt 2013	LIEC verzoekt om digitale toezending van bij het antwoord gevoegde onderzoeksrapporten en om toestemming voor verspreiding. Reactie van BZK is instemmend.
1 apr 2013	Een medewerker van de gemeente Rotterdam mailt aan de ambassade in Bulgarije dat er op YouTube filmpjes staan over fraude met sociale voorzieningen in Nederland.
10 apr 2013	Ook de FIOD stuit op de filmpjes op YouTube.
21 apr 2013	Brandpuntuitzending over de GBA-fraude met toeslagen door Bulgaren.
22 apr 2013	Arrestatie van twee verdachten in deze zaak.

Bijlage 2 Overzicht aanpak systeemfraude en fraude MOE-landers

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda⁵ naar de Tweede Kamer, waarin onder meer uitgebreid aandacht werd besteed aan fraudebestrijding. Paragraaf 2.3 bevat de volgende passage:

*'Fraude zal altijd blijven bestaan en bestrijding vergen. Een groot punt van zorg is dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Men kan zich zelfs afvragen of de dienstverlening niet te ver is doorgeslagen. Zo wordt er soms met het oogmerk van misbruik, op basis van onjuiste gegevens een beroep gedaan op een voorschot op toeslagen of voorlopige teruggaven. Als dit wordt ontdekt, is terugvordering vaak erg moeilijk.'*⁶

Paragraaf 7.3 van de Fiscale agenda is geheel gewijd aan fraudebestrijding. Eerst wordt het voortdurende spanningsveld tussen dienstverlening en fraudebestrijding geschetst:

*'Dit kabinet staat voor een harde aanpak van misbruik van wettelijke voorzieningen. Dit betekent ook een gerichte aanpak van fiscale risico's. Aan de andere kant is de dienstverlening van de Belastingdienst steeds meer tegemoet gekomen aan de wens van burgers en parlement om de aanspraken op voorlopige teruggaven en voorschotten zo snel mogelijk te kunnen verzilveren. Een gezond evenwicht tussen de mate van dienstverlening en de ruimte voor fraude is daarom een belangrijk aandachtspunt. Snelle dienstverlening is alleen mogelijk als er vertrouwen bestaat dat burgers informatie verstrekken die reëel is, schattingen doen die naar beste weten zijn gemaakt en in de verwachting dat zij na definitieve toekenning en/of aanslag zullen «afrekenen». Het blijkt dat het overgrote deel van de burgers dit vertrouwen honoreert. Er is echter ook een beperkte groep die de werkwijze van de Belastingdienst – in verschillende gradaties – misbruikt.'*⁷

Het toenmalige kabinet heeft in de Fiscale agenda een reeks van maatregelen aangekondigd waarmee systeemfraude moet worden tegengegaan. Het ging onder meer om de inrichting van de anti-fraudebox binnen de Belastingdienst, een wijziging van de procedure voor het aanpassen van bankrekeningnummers, een koppeling tussen DigiD en het BSN bij de aanvraag van toeslagen en bij de voorlopige teruggaven, het stoppen van de uitbetaling van voorlopige teruggaven en toeslagen aan mensen die bij de Belastingdienst als 'vertrokken onbekend waarheen' staan geregistreerd en een scherpere beoordeling van aanvragen van teruggaven en aangiftes door extra controles aan de hand van intelligence en risicoselectie.⁸

Ook werd in de Fiscale agenda nader onderzoek aangekondigd naar een reeks van aanvullende maatregelen, waaronder differentiatie van dienstverlening, het

⁵ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1

⁶ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 9.

⁷ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 47.

⁸ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 48.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

verplichte gebruik van één rekeningnummer en de beperking van de mogelijkheid met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen.⁹

Na het uitbrengen van de Fiscale agenda heeft het kabinet de Kamer bij monde van de staatssecretaris van Financiën periodiek geïnformeerd over de stand van zaken bij de bestrijding van (systeem)fraude, in de vorm van voortgangsrapportages (onder meer de Halfjaarsrapportages Belastingdienst¹⁰, 11, 12 en de Beheersverslagen Belastingdienst), brieven en antwoorden op Kamervragen. In de afgelopen Belastingplannen is een aantal begeleidende wettelijke maatregelen aan de Kamer voorgelegd en inmiddels tot wet verheven.

Tijdens een Algemeen overleg van 25 juni 2011 met de Vaste commissie van Financiën reageerde de staatssecretaris van Financiën onder meer als volgt op vragen van de heer Omtzigt:

*'Het is een illusie om te denken dat je het systeem 100% waterdicht hebt. Als je vandaag denkt dat je dat hebt, is er morgen toch weer een slimmerik die een gat heeft ontdekt. Niet voor niets is een van de drie pijlers van mijn fiscale agenda om het systeem fraudebestendig te maken.
[...]
De mensen die op tijd hun aangifte hebben ingediend en die wat terug moeten krijgen, moeten ook behoorlijk worden bediend. Het gaat altijd om het zoeken van een balans om ervoor te zorgen dat de kwaadwillenden niet de halve wereld krijgen en dat de goedwillenden niet wordt ontegenwoordigd waar zij recht op hebben.'*¹³

In het bijzonder zijn hier ook te noemen de antwoorden die de staatssecretaris van Financiën op 23 september 2011 mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaf op een aantal vragen van de vaste commissie van Financiën. Bij die gelegenheid werd onder meer vermeld:

*Overigens hebben zich ook gevallen voorgedaan waarin het 'slachtoffer' zijn DigiD en overige identiteitsgegevens vrijwillig of tegen betaling ter beschikking stelde van criminelen. Dit is in zekere zin te vergelijken met het afgeven van pinpas met pincode. Deze 'slachtoffers' komen niet in aanmerking voor de hiervoor genoemde compensatie. Afgezien van waarschuwingen om dat vooral nooit te doen zijn er geen mogelijkheden om dit tegen te gaan.'*¹⁴

Ook is hier te noemen de brief aan de Kamer van de staatssecretaris van Financiën, mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 20 augustus 2012 waarin werd ingegaan op mogelijkheden om kwetsbaarheden voor fraude in het toeslagensysteem te ondervangen. Aan deze brief worden de volgende passages ontleend:

⁹ Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 49-50.

¹⁰ Kamerstukken II 2012-2013, 31 066, nr. 154, blz. 12-14.

¹¹ Kamerstukken II 2011-2012, 31 066, nr. 131, bijlage blz. 8-10.

¹² Kamerstukken II 2011-2012, 31 066, nr. 116, bijlage blz. 8-10.

¹³ Kamerstukken II 2010-2011, 31 066, nr. 109, blz. 16-17.

¹⁴ Kamerstukken II 2011-2012, 31 066, nr. 113, blz. 2.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

Diverse onderzoeken die de afgelopen jaren zijn gedaan, wijzen uit dat het uitvoeringsproces van de toeslagen niet alleen gevoelig is voor fouten van de kant van de burger, maar ook voor fraude en oneigenlijk gebruik. Fraude doet zich voor als burgers onjuiste of onvolledige informatie verstrekken met het oogmerk een toeslag te incasseren waar zij eigenlijk geen recht op hebben.

[...]

De bevoorschotting werkt op basis van een aanvraag van de burger waarin hij gegevens verstrekt. De aanvrager wordt geïdentificeerd door de Belastingdienst door middel van zijn DigiD. Daarnaast geeft hij zijn BSN door. Dit schept mogelijkheden voor systeemfraude, waarbij iemand op naam van (vele) anderen aanvragen doet met gefingeerde gegevens. Een typisch voorbeeld is een ronselaar, waarbij het maar de vraag is of de aanvragers zich van de fraude bewust zijn. Verder is identiteitsfraude mogelijk, waarbij iemand zich in de systemen van de Belastingdienst/Toeslagen voordoeft als een ander, buiten medeweten of zonder instemming van die ander, en zichzelf een toeslag laat uitbetalen. Tegen deze typen fraude zijn al maatregelen genomen, maar het blijft zo dat hoe kleiner de rol van de aanvrager is, des te kleiner de kans op dit soort fraude wordt.

[...]

De Belastingdienst/Toeslagen gebruikt voor de uitvoering van de toeslagen meerdere basisadministraties. De kwaliteit van de gegevens in deze administraties is voor het beperken van fraudemogelijkheden van groot belang, maar laat op punten te wensen over. Omdat er circa 8,5 miljoen toeslagen worden uitbetaald, kan ook een klein foutpercentage tot grote aantallen fouten leiden.¹⁵

De Belastingdienst zal blijven bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van basisadministraties door het doen van terugmeldingen bij geconstateerde onjuistheden.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft in april 2013 nieuwe wetgeving op het gebied van de registratie van personen aan de tweede kamer gezonden. Dit heeft geresulteerd in de nieuwe conceptwet Basis Registratie Personen (BRP)¹⁶ welke door de Tweede Kamer is goedgekeurd. Onderdeel van de wet BRP is dat ook registratie plaats vindt van niet-ingezetenen (RNI). Er wordt gewerkt aan invoering van de RNI na de zomer, hierdoor zal de uitgifte van Sofinnummers door de Belastingdienst stoppen en zullen alle Burgerservicenummers, dus ook die van arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in ons land verblijven, door de gemeenten gaan plaatsvinden. Hierdoor wordt het onmogelijk dat personen bij de Belastingdienst bekend zijn terwijl de gemeenten hen niet kent omdat ze korter dan 4 maanden in ons land verblijven om te werken en wordt fraude bemoeilijkt. Invoering van de wet BRP, na goedkeuring door de eerste kamer zal leiden tot een nog meer sluitende registratie van personen die een relatie hebben met de Nederlandse overheid. Zie voor kwaliteitsacties rond GBA de brieven en kwaliteitskrant van november 2011, juli 2012 en december 2012¹⁷.

¹⁵ Kamerstukken II 2011-2012, 30 166, nr. 146, blz. 1-3.

¹⁶ Kamerstukken II, ????

¹⁷ Kamerstukken II 2011-2012, 27 859, nr. 57, 60 en 62.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

Het vrij verkeer zoals dat binnen de Europese Unie geldt brengt ook problemen met zich mee. Het vorige kabinet heeft de Tweede Kamer op 14 april 2011 een overzicht van maatregelen op het gebied van voorlichting, registratie, werk, sociale voorzieningen, huisvesting, inburgering en terugkeer toegestuurd om arbeidsmigratie uit Midden- en Oost-Europa in goede banen te leiden¹⁸. De Tweede Kamer is verschillende malen over de voortgang geïnformeerd. Deze lijn is door het huidige kabinet overgenomen. Daarnaast intensificeert het kabinet de aanpak van schijnconstructies. Op 11 april 2013 heeft het kabinet het actieplan bestrijden van schijnconstructies aan de Tweede Kamer toegestuurd. Het kabinet presenteert hierin actieplan maatregelen op het gebied van voorlichting, samenwerking, aanpassing van wet- en regelgeving en handhaving¹⁹.

[PM VenJ: aanpak internationale criminele organisaties] Er komt niets, VenJ ziet de relevantie niet.

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Ons kenmerk
DGB/ U

¹⁸ TK 2010–2011, 29 407, nr. 1

¹⁹ TK 2012–2013, 17 050, nr. 428